PANNA WODNA

TEATR MUZYCZNY
W POZNANIU

SEZON 1981/82

Dyrektor i Kierownik Artystyczny

mgr ANDRZEJ WIZA

Zastępca Dyrektora

ZDZISŁAW SZULC

JERZY LAWINA-ŚWIĘTOCHOWSKI

PANNA WODNA

Operetka w 2 aktach (4 obrazach)

Libretto: Walery Jastrzębiec
Józef Słotwiński

Teksty piosenek: Jerzy Lawina-Świętochowski
Walery Jastrzębiec

Premiera 28 listopada 1981 r.

ZESPÓŁ ARTYSTYCZNY
TEATRU MUZYCZNEGO

KIEROWNICTWO

Andrzej Wiza	— Dyrektor i Kierownik Artystyczny
Zdzisław Szulc	— Z-ca Dyrektora
Roman Jankowiak	— Dyrygent
Stefan Rudko	— Dyrygent
Jolanta Stawowy	— Kierownik chóru
Jerzy Bandel	— Koordynator prac artystycznych
Jadwiga Pieluszyńska	— Kierownik baletu i pedagog

SOLIŚCI:

Anna Bajerska-Witczak
Teresa Bogdanowicz
Katarzyna Góralczyk
Janina Guttnerówna
Krystyna Kaczanowska
Jadwiga Kurzewska
Wiesława Kuźnicka
Aleksandra Rybacka
Elżbieta Sawicka
Bożena Scharf
Mirosława Święcicka
Maria Tomaszewska
Czesława Urban
Jan Adamczyk
Jerzy Dzianysz
Jerzy Golfert
Adam Halicz
Henryk Herdzin
Mieczysław Józefiak
Michał Kuleczka
Krzysztof Osmęda
Sławomir Pietraszewski
Jacek Sikorowski
Jarosław Stempowski
Antoni Urban
Andrzej Wiza
Rajmund Wolff

BALET

SOLIŚCI:

Bożena Eckardt
Krystyna Helle
Aleksandra Jelińska
Bronisława Grzegorek
Elżbieta Kukla
Bogumiła Liczmańska
Hanna Loewenstein
Irena Musiał
Jadwiga Pieluszyńska
Elżbieta Rowińska
Lidia Torzewska
Lidia Wilczyńska
Bogdan Biegański
Janusz Kanarski
Jerzy Maćkowiak
Edward Pokross
Feliks Żurkiewicz

KORYFEJKI:

Grażyna Bieniaszewska
Lidia Kaczmarek
Mirosława Stężycka

ZESPÓŁ:

Hanna Matczyńska
Hanna Mikulicz
Mariola Śróda
Irena Torzewska

Inspektor baletu:

Feliks Żurkiewicz

CHÓR

Elżbieta Bakalarska
Lidia Chmielewska
Barbara Ciernioch
Maria Hoffmann
Iwona Kotlińska
Elżbieta Kramer
Maria Marciniak
Janina Odwrot
Sonia Piotrowska
Hanna Sakowska
Krystyna Stawczyk
Irena Tomaszewska
Elżbieta Węcławiak
Barbara Wróblewska
Edward Czekalski
Tadeusz Dobrowolski
Mirosław Flieger
Grzegorz Koralewski
Jerzy Kubiak
Witold Kubiak
Bogdan Kamiński
Błażej Liczmański
Andrzej Nowicki
Sylwester Pucek
Janusz Peda
Marian Wojciechowski
Wojciech Zyfert

Inspektor chóru:

Błażej Liczmański

DLACZEGO „PANNA WODNA"?

„Panna Wodna" komediowa operetka Jerzego Lawiny-Świętochowskiego to pozycja wśród naszych rodzimych tworów sceniczno-muzycznych wprost unikalna, ponieważ od czasu swojej prapremiery w roku 1939 w Warszawie w Teatrze 8,15, reżyserowanej przez Witolda Zdzitowieckiego, do dzisiaj utrzymuje się w repertuarze scen tzw. „lekkiej muzy". Swoją karierę powojenną rozpoczęła „Panna Wodna" na uroczystym koncercie w 1945 roku w Kołobrzegu zorganizowanym dla uczczenia zwycięskich żołnierzy I-szej Armii WP. Śpiewano tam całe fragmenty tej popularnej operetki, a wielki szlagier „Morze" od przedwojennej premiery do dzisiaj pozostał wielkim przebojem. Wśród wykonawców tego koncertu błyszczała popularna aktorka przedwojenna Ola Obarska oraz autor i kompozytor Jerzy Lawina-Świętochowski, którzy wraz z Armią Polską przybyli jako żołnierze do Kołobrzegu.

„Panna Wodna" rozpoczęła triumfalny rejs przez prawie wszystkie operetkowe sceny w Polsce.

„Panna Wodna" to nazwa statku, który w różnych wersjach librett z okrętu wojennego jakim był przed wojną poprzez duży statek pasażerski, według nowej powojennej adaptacji Słotwińskiego i Jastrzębca, w Poznaniu przekształcił się w popularny statek pasażersko-handlowy. Jako reżyser wystawiłam „Pannę Wodną" w latach 60-tych, aż na 6 polskich scenach muzycznych wywożąc ją też parę razy za granicę.

Potem przez dłuższy okres zapanowała wokół sztuki cisza, myślałam, że „Panna Wodna" już zatonęła, i byłam mile zaskoczona kiedy dyrektor Andrzej Wiza zaprosił mnie do realizacji właśnie tej sztuki. Okazało się, że Poznań jest jedynym miastem do którego „Panna Wodna" nie dopłynęła. Ogarnęła mnie fala wątpliwości. Po 14 latach nie byłam pewna czy libretto nie nazbyt się zestarzało, czy humor dosyć rubaszny i naiwny z roku 1960 potrafi rozbawić publiczność poznańską w roku 1981.

Na ostatnim sympozjum twórczości muzyki rozrywkowo-operetkowej dowiedziałam się, że istnieją w Polsce 102 tytuły nowych rzadko granych, dziewiczych polskich operetek czekających na swoje premierowe odkrycie.

O właśnie odkrycie! Odkrywanie, lansowanie czegoś nowego pociąga za sobą ogromne ryzyko. Pewniejsze są zawsze pozycje stare, klasyczne, gdzie przede wszystkim dominuje piękna muzyka, która zawsze wybroni wątpliwe czasem dzieło. Jeżeli już nie klasyczne to przynajmniej bez ryzyka można wystawić dzieła wypróbowane, farsy, wodewile itp. „Panna Wodna" to operetka, której muzyka i problemy są zawsze interesujące, a frekwencja na tej operetce jak dotychczas nigdy nie zawiodła.

Jerzy Lawina-Świętochowski kompozytor i poeta (teksty piosenek) ur. 8.12.1906 r. w Warszawie, zmarł 20.08.1946 r. w Bydgoszczy, i nie miał w swoim dorobku wielu utworów muzycznych. Jest ich niewiele, wszystkie za to bardzo dobre. Pierwszym jego utworem muzycznym była operetka („Rajski Ptak"), którą wystawił reżyser Karol Wyrwicz w wileńskiej „Lutni". Po ogromnym sukcesie „Rajski Ptak" przefrunął do Krakowa wprost na warsztat Juliusza Osterwy w Teatrze im. Słowackiego, a w „Rajskiego Ptaka" wcieliła się sama Hanka Ordonówna. Godne to było wcielenie. Zachęcony powodzeniem młody kompozytor-poeta pisze komedię muzyczną pt. „Na fali eteru", którą wystawił w Warszawie znany reżyser Roman Zawistowski. Lawina coraz częściej myśli o morzu, tęskni do morza, kocha fanatycznie polskie morze więc decyduje się na pisanie komedio-operetki „Panna Wodna", w której do głównej roli Molly upatrzył sobie Olę Obarską i chyba to ona głównie była jego natchnieniem, gdyż Lawina do czasu wybuchu wojny nigdy polskiego morza nie widział.

Napisał jeszcze bardzo piękną muzykę do „Klubu Kawalerów" oraz jako ostatnią również o temacie morskim wspólnie z Olą Obarską operetkę pt. „Hel". A więc dlaczego „Panna Wodna"? Przede wszystkim zawsze aktualny problem solidarności Polaków rozsianych po całym świecie. Muzyka z nieprzemijającym szlagierem na czele. Autentyczna wielka polskość. Polskie morze najbardziej polski obszar graniczny naszego kraju oraz jego ambasadorowie w granatowo-białych mundurach — polscy marynarze.

„Płyniemy wprost z domu (Hawaje) na Ojczyzny łono" (cyt.). Nadaliśmy tej operetce charakter zabawy bajkowo-amerykańsko-polskiej. Bo czyż może być coś bardziej bajkowego jak odnalezienie teraz rodziny mieszkającej po tamtej stronie oceanu, i czyż może być bardziej twarzowy kostium dla aktora jak mundur marynarski do którego wzdycha każda młoda czy stara przedstawicielka płci pięknej?

Roztańczył cały zespół w dowcipnych układach znany choreograf („Wiedeńska Krew", „Gondolierzy") Zbigniew Strzałkowski, umeblowała operetkowy frachtowiec i ubrała w najpiękniejsze kreacje pasażerów oraz marynarzy odbywający podróż Hawaje — Gdynia — Barbara Wolniewicz. Opracował muzycznie i dopisał balety Jerzy Gaczek, nad całością czuwa dyrygent Stefan Rudko, związany z Poznaniem i Operetką tego miasta wieloma spektaklami.
Ja zaś, jako reżyser spektaklu, życzę państwu miłych chwil w tym najbardziej rozrywkowym z poznańskich Teatrów.

Beata Artemska

STRESZCZENIE

Akt I

Zabiegany, zajęty wielkimi interesami eksportu bananów Mr. Old Town, zwany na codzień „OT" nie aprobuje wyjazdu swojej żony do Warszawy i Poznania pomimo, że podobno ma się to przyczynić do wzrostu jego obrotów eksportowych. W końcu zgadza się na wyjazd, jednak dla pewności dodaje żonie do towarzystwa miss Hobby jako sekretarkę. Obawia się, że bez mądrych rad swojej żony nie opanuje skomplikowanych interesów giełdowych. Dlatego miss Hobby, odpowiednio uhonorowana w dolarach ma mu telegraficznie przekazywać podsłuchane przez nią giełdowe opinie Mrs. Old Town. Bob, narzeczony córki Old Towna, Mary, również nie bardzo aprobuje wyjazdu do Polski. Pani Old Town jednakże, która tak kocha Polskę, że za swojego męża wyszła dlatego, że jego nazwisko „Old Town" przypominało jej Stare Miasto stawia na swoim i mimo protestów postanawia wyjechać.

Agentka biura podróży, pani Bobulińska, znakomicie się reklamując, zawiadamia Old Townów, że na Hawaje przybył już polski statek „Panna Wodna", którym pani Old Town ma odpłynąć do kraju. Mr. Old Town zaprasza w odwiedziny na plantacji kapitana statku. Nawiązują się pierwsze znajomości i pierwsze sympatie. Radiotelegrafista Tadeusz poznaje aktoreczkę rewiową Molly i wysłuchuje ze współczuciem smutnej historii jej życia: Molly nazywa się po prostu Anielcia Gagatek, przyjechała kilka lat temu do USA z nadzieją na artystyczne sukcesy. Nie odniosła jednak żadnych i pozostała — bez paszportu i bez pieniędzy. Nie ma ani jak, ani za co wrócić do kraju. Żyje na koszt Mary Old Town... Tadeusz przyrzeka jej pomoc; wraz z trzema kolegami ze statku postanawiają przemycić Molly-Anielcię na „Pannę Wodną" i dowieźć do Polski.

Mary, córka Old Townów, poznaje Andrzeja, pierwszego mechanika statku. Zaczyna żałować, że nie wybrała się wraz z mamą w podróż do starego kraju. Na razie tłumaczy sobie swój żal tym, że... kocha morze:

Morze — szumiące, kołyszące szumem fal,
cudne jak bajka w blaskach wieczornej zorzy!
Morze, ty budzisz w sercu ludzkim dziwny żal,
gdy mgły na falach cię położą.
Gdy wiatr obudzi się zuchwały,
tyś jest w gniewie rozszalałe, wspaniałe!

JERZY LAWINA-ŚWIĘTOCHOWSKI

PANNA WODNA

Operetka w 2 aktach (4 obrazach)

Libretto: Walery Jastrzębiec i Józef Słotwiński
(wg starego pomysłu J. Krzewińskiego i L. Brodzińskiego)

Teksty piosenek: Jerzy Lawina-Świętochowski i Walery Jastrzębiec

OBSADA:

Mr. John Old Town — właściciel plantacji — Jan Rowiński

Mrs. Mill Old Town, jego żona — I. Szulc-Kruk, Maria Tomaszewska

Miss Mary, ich córka — Krystyna Kaczanowska, Elżbieta Sawicka, Anna Bajerska-Witczak

Miss Hobby, sekretarka pani Old Town — Teresa Bogdanowicz, Janina Guttnerówna

Titi, hawajska służąca Old Townów — Katarzyna Góralczyk, Wiesława Kuźnicka

Miss Molly, aktoreczka rewiowa — Aleksandra Rybacka, Bożena Scharf, Czesława Urban

Mr. Bob, narzeczony Mary — Jan Adamczyk, Henryk Herdzin

Mrs. Bobulińska, agentka — Jadwiga Kurzewska, Maria Święcicka

Kowalski, kapitan statku „Panna Wodna" — Jerzy Golfert, Rajmund Wolff

Andrzej, pierwszy mechanik na statku — Jerzy Dzianysz, Michał Kuleczka

Tadeusz, radiotelegrafista — Jarosław Stempowski

Bosman — Adam Halicz, Antoni Urban

Janek — Jacek Sikorowski

Franek — Sławomir Pietraszewski

Danek — Mieczysław Józefiak, Krzysztof Osmęda

August — Jerzy Bandel

Dziewczęta hawajskie, marynarze, wycieczka Polonii Amerykańskiej

Choreografia
ZBIGNIEW STRZAŁKOWSKI

Kierownictwo muzyczne:
STEFAN RUDKO

Asystent choreografa:
CZESŁAW MACIASZYK

Reżyseria-Inscenizacja
BEATA ARTEMSKA

Asystent reżysera:
JERZY DZIANYSZ

Dyrygują:
ROMAN JANKOWIAK
STEFAN RUDKO

Scenografia:
BARBARA WOLNIEWICZ

Kierownik chóru:
JOLANTA STAWOWY

Inspicjent:
JERZY BANDEL

Kontrola tekstu:
BARBARA BŁASZYK
MAŁGORZATA NIEDZIELKO

SCENY BALETOWE

Taniec Hawajski

G. Bieniaszewska, K. Helle, M. Kukla, B. Liczmańska, I. Musiał, H. Matczyńska, H. Mikulicz, E. Rowińska, M. Stężycka, M. Śróda, I. Torzewska, L. Wilczyńska.

Tango

B. Grzegorek, L. Kaczmarek, E. Kukla, L. Wilczyńska, B. Biegański, J. Maćkowiak.

Taniec marynarski

B. Grzegorek, G. Bieniaszewska, L. Kaczmarek, E. Kukla, B. Liczmańska, I. Musiał, H. Mikulicz, J. Pieluszyńska, E. Rowińska, L. Torzewska, L. Wilczyńska.

Syrenki

E. Kukla — B. Biegański, B. Grzegorek, L. Kaczmarek, H. Mikulicz, J. Pieluszyńska, I. Torzewska.

Trening

G. Bieniaszewska, B. Eckardt, K. Helle, A. Jelińska, H. Loewenstein, H. Mikulicz, H. Matczyńska, M. Śróda, M. Stężycka, L. Torzewska, J. Kanarski, Cz. Maciaszyk, J. Maćkowiak, F. Żurkiewicz.

Mazur

G. Bieniaszewska, B. Grzegorek, E. Kukla, H. Loewenstein, H. Mikulicz, J. Pieluszyńska, E. Rowińska, B. Biegański, Cz. Maciaszyk, J. Kanarski, J. Maćkowiak, E. Pokross, F. Żurkiewicz.

Marynarze uczą Mrs. Old Town współczesnego języka polskiego. Tymczasem na pokładzie „Panny Wodnej" odbywa się przyjęcie. Mary Old Town coraz bardziej podoba się Andrzej, natomiast coraz mniej łączy ją z Bobem, który poza kontraktami handlowymi nie widzi świata. Pojutrze ma zabrać ją do Honolulu i tam poczynić przygotowania do ślubu, ale Mary wpada na pewien pomysł i nakłania Boba do zawarcia zakładu: jeśli w ciągu czterech tygodni ona, Bob i papa Old Town znajdą się w Gdyni, wtedy Bob będzie na ślubie Mary jedynie... świadkiem; jeśli nie — weźmie ją za żonę! Układ wydaje się młodemu bussinesmanowi absurdalną zabawą, bo przecież i on i przyszły teść mają najbliższe trzy miesiące wypełnione interesami — chętnie zatem akceptuje postanowione przez Mary warunki. Tymczasem znajomość Mary z Andrzejem przeradza się w coraz większą wspólną sympatię. Andrzej jednak zdaje sobie sprawę z tego, że jest to ich pierwszy lecz zarazem i ostatni wspólny wieczór.

Molly ma tymczasem kłopoty. Przebrana przez marynarzy za chłopaka naraża się na propozycję zaadoptowania jej przez bosmana, który koniecznie chce jej wytatuować kotwicę na piersiach.

„Panna Wodna" wychodzi w morze.

Akt II

O piętnaście mil od brzegu na pokładzie „Panny Wodnej" pojawia się niespodziewanie Mary, która motorówką zabraną ojcu dogoniła statek. Zdradza również, że przed odjazdem ukryła na statku Boba. Mary prosi kapitana o zabranie jej jako rozbitka do Gdyni. Kapitan jest jednak nieprzejednany i zamierza wysadzić obu nadliczbowych pasażerów w najbliższym porcie. Jego postanowienia zmienia jednak Mrs. Old Town. W rozmowie wyjawia mu, że z domu nazywa się Kowalska, czyli nosi to samo nazwisko co kapitan. Okazuje się, że Mrs. Old Town i kapitan to krewni. To oczywiście zmienia sprawę. Kapitan decyduje się zabrać Mary i Boba do Gdyni.

Mary wyznaje mamie, że całą tę aferę wymyśliła po to, aby być... razem z Andrzejem. Miłość! Przeznaczenie! On zresztą odpłaca jej równym uczuciem.

Zakochani jednak nie bardzo umieją się porozumieć. Andrzej dowiaduje się dopiero teraz o tym, że Bob jest narzeczonym Mary, a w dodatku ktoś doniósł mu o flirtowaniu rozbawionej Mary z... przystojnym kuchcikiem. Pożerany zazdrością udaje przed dziewczyną, że sam też ma w Gdyni cudowną narzeczoną i że w ogóle nie jest zainteresowany sercowymi sprawami Mary, co z kolei doprowadza ją do pasji. Podróż odbywają skłóceni, choć niezmiennie ogromnie w sobie zakochani.

Zazdrość Andrzeja powoduje jeszcze jedną wielką awanturę: demaskuje on Molly jako dziewczynę i kolejnego pasażera bez biletu i paszportu. Tego już kapitanowi za wiele: wydaje rozkaz natychmiastowej zmiany kursu — powrotu na Hawaje, dokąd zgodnie z przepisami zamierza dostarczyć wszystkich nielegalnych pasażerów.

Po gwałtownej, całonocnej burzy, którą kapitan spędził zamknięty w swojej kajucie, wstaje pogodny świt. Okazuje się teraz, że statek wcale nie zmienił kursu. Porucznik i radiotelegrafista w tajemnicy przed kapitanem utrzymali stary kurs i statek nadal płynie w kierunku Gdyni. Kiedy porucznik usiłuje wytłumaczyć kapitanowi rzekomą awarię instrumentów nawigacyjnych na pokładzie pojawia się Bobulińska, która dziękuje kapitanowi za dowiezienie jej klientów do Polski i w sposób gwałtowny anektuje sobie bosmana na męża.

Sprytna Molly tymczasem prowokuje Tadeusza do wyznania jej miłości. Miss Hobby, od dawna zakochana w Bobie, zdradza mu sympatię Mary do Andrzeja i oferuje siebie w roli pocieszycielki i przyszłej żony.

Teraz wypadki toczą się w błyskawicznym tempie: Molly-Anielcia Gagatek okazuje się być córką bosmana, Mary i Bob nie wiedzą co począć z nieszczęsnym zakładem jaki zawarli jeszcze w Stanach tak długo, dopóki na pokładzie nie pojawia się przybyły holownikiem z portu stary Mr. Old Town.

Wszystkie pary są skojarzone, na pokładzie „Panny Wodnej" panuje nastrój radości i wzruszenia.

W REPERTUARZE TEATRU

O. Nedbal

POLSKA KREW

operetka w 3 aktach

M. Hennequin i P. Veber

PANI PREZESOWA

farsa muzyczna w 3 aktach

E. Kalman

FIOŁEK Z MONTMARTRE'U

operetka w 3 aktach

R. Friml

KRÓL WŁÓCZĘGÓW

operetka w 3 aktach

P. Abraham

WIKTORIA I JEJ HUZAR

operetka w 3 aktach

Egzemplarz bezpłatny

ORKIESTRA

I skrzypce
Stanisław Gostyński
Witold Odon
Irena Kasprzak
Adam Gierak
Cecylia Biernacka
Maria Harajda
Felicjan Florkowski
Zdzisław Wawrzynowicz

II skrzypce
Hanna Stefaniak
Zygmunt Kurek
Mariola Helwig
Włodzimierz Gacki

Altówki
Władysław Smoczyk
Mariola Kowalczyk

Wiolonczele
Antoni Penc
Jan Maślankiewicz

Kontrabasy
Jerzy Budziński
Józef Stolarz
Władysław Wojtkiewicz

Flety
Janina Kamasa
Grażyna Lewińska

Oboje
Roman Wichłacz
Józef Rochowiak

Klarnety
Jerzy Werbiński
Henryk Cieślak

Fagoty
Aleksander Szofer
Mariusz Rogaliński

Waltaornie
Rajmund Gronowski
Alfred Jakubowski
Krzysztof Kowalczyk

Trąbki
Eugeniusz Pietrowski
Jan Sujka

Puzony
Kazimierz Zielniewicz
Stanisław Gruszka
Tomasz Dylewicz

Perkusja
Aleksander Myszkowski
Maria Anders

Harfa
Mirosława Bednarz

Gitary
Janusz Musielak
Józef Stolarz

Fortepian i organy
Janina Stasz
Zenon Białas

Inspektor orkiestry
Jerzy Werbiński

Zenon Białas — korepetytor
Nina Stasz — korepetytor
Alicja Balbuza — korepetytor
Jerzy Bandel — inspicjent
Barbara Błaszyk — sufler
Małgorzata Niedzielko — sufler

ZESPÓŁ TECHNICZNY

Roman Konieczny — kierownik techniczny
Henryk Brukwicki — główny elektryk
Stanisław Hoffmann — brygadzista sceny
Włodzimierz Torłop — światło
Regina Aszkenazy — pracownia krawiecka — damska
Jan Furszpaniak — pracownia krawiecka — męska
Genowefa Niedziela — modystka
Józef Furszpaniak — obuwnik
Krystyna Rabecka — perukarnia
Roman Wrzesiński — stolarnia
Stanisław Bigos — modelarnia
Jan Czarnecki — pracownia ślusarska
Adam Matuszak — pracownia tapicersko-dekoracyjna

☆

Aleksandra Klinik — kierownik organizacji widowni
Zofia Brychcy — kierownik widowni

Redakcja programu — Dyrekcja Teatru Muzycznego

Opracowanie materiałów do programu — Bogdan Paluszkiewicz

Opracowanie graficzne — Barbara Wolniewicz

Wydawca — Teatr Muzyczny w Poznaniu
ul. Niezłomnych 1a
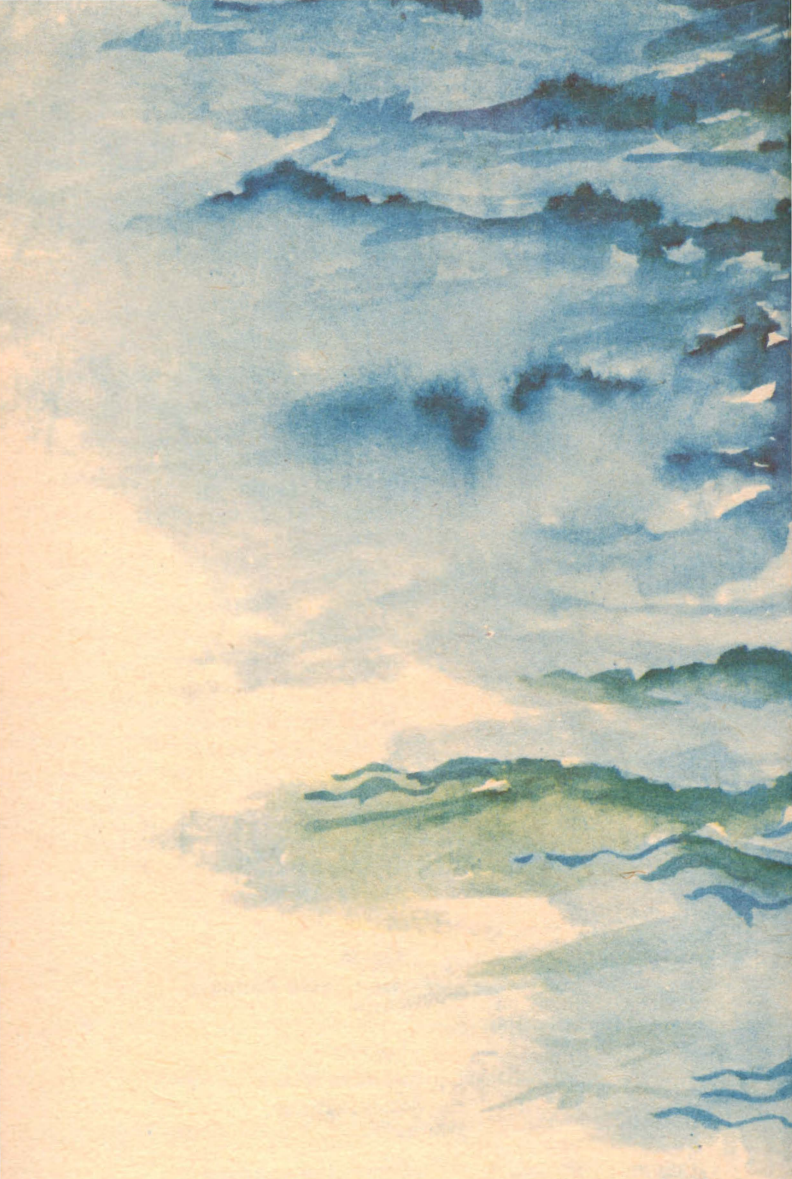
cena 10 zł